

Diagnoza implementacji Kompetencji Kluczowych w kontekście potrzeb i uwarunkowań lokalnych i regionalnych oświaty i rynku pracy

„Centrum Edukacji w Supraślu”

Opracowanie Agnieszka Dziekanowska

Spis treści

Diagnoza implementacji Kompetencji Kluczowych w kontekście potrzeb i uwarunkowań lokalnych i regionalnych oświaty i rynku pracy Centrum Edukacji w Supraślu	1
I. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY	3
I.1. Położenie geograficzne.....	3
I.2. Krótki opis bazy dydaktycznej	4
I.3. Charakterystyka uczniów	5
I.4. Charakterystyka kadry pedagogicznej.....	10
I.5. Główne problemy nauczycieli w kształtowaniu KK i zawodowych.....	10
II. KOMPETENCJE KLUCZOWE I ZAWODOWE.....	13
II.1. Efekty kształcenia.	13
II.1.1. Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie przedsiębiorczości.....	15
II.1.2. Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie technologii informacyjnej i przedmiotów matematyczno – przyrodniczych.....	17
II.1.3. Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie matematyki... 20	
II.1.4. Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie języków obcych	22
II.2. Kompetencje zawodowe uczniów i absolwentów.....	25
II.3. Kompetencje zawodowe, a kompetencje kluczowe.....	26
III. RYNEK PRACY	29
III.1. Regionalny i lokalny rynek pracy w aspekcie specjalności zawodowych placówki.....	29
III.2. Kompetencje Kluczowe, a rynek pracy	36
III.3. Funkcjonowanie absolwentów na lokalnym i regionalnym rynku pracy	37
IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA I UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH.....	39
IV.1. Prognozy demograficzne.	39
IV.2. Współpraca szkoły z zakładami pracy.....	43
IV.3. Działalność szkoły na rzecz przygotowania uczniów do funkcjonowania w zmieniających się realiach rynku pracy.	44
V. WNIOSKI I REKOMENDACJE.....	46

I. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY

I.1. Położenie geograficzne

Centrum Edukacji znajduje się w Supraślu. Supraśl to położony w centrum Puszczy Knyszyńskiej niezwykle zakątek Podlasia. Znajduje się on w północno-wschodniej Polsce, ma terenie Wysoczyzny Białostockiej. Od strony północno-wschodniej otaczają go partie lasów Puszczy Knyszyńskiej, natomiast południowo wschodnie granice strzegą bory dawnej Puszczy Błudowskiej. Miasteczko położone jest 15km od Białegostoku, a od stolicy dzieli je 200km.

Jest to miasto o barwnej 500-letniej historii, której świadectwem są liczne zabytki architektoniczne. Obecnie ze względu na swoje położenie oraz zaplecze naukowe jest postrzegany jako ośrodek turystyczno-kulturalny i edukacyjny w regionie. Jest to miejsce, gdzie można nie tylko wypocząć, ale także miło spędzić czas o każdej porze roku.

Miasto Supraśl – obchodzące w 2000 roku 500-lecie istnienia, jest zarówno siedzibą władz samorządowych, jak też pełni rolę głównego ośrodka kulturowego całej gminy. Położone jest nad rzeką o tej samej nazwie, zwaną niegdyś Sprząszą bądź Supraślą. Liczy około 4,5 tys. mieszkańców i obejmuje swym zasięgiem powierzchnię 559ha. Wielu osobom miasto Supraśl nieodzownie kojarzy się z Uroczyskiem - corocznymi spotkaniami artystycznymi, organizowanymi przez stowarzyszenie działające również pod tą nazwą.

Zgodnie z zamiarem organizatorów, na "Uroczysko" zapraszani są naukowcy, artyści, działacze kultury i sztuki, aby w niepowtarzalnej atmosferze miasta zaprezentować swój dorobek i znaleźć miejsce do spotkań i twórczej wymiany myśli. 28 grudnia 2001 roku przyznano miastu miano uzdrowiska. Tym samym to urokliwe miejsce dołączyło do elitarniej grupy uzdrowisk w Polsce. Zgodnie z oceną specjalistów profil uzdrowiska obejmować będzie leczenie osób w podeszłym wieku, rekonwalescentów i dzieci w kierunku chorób dróg oddechowych i niedyspozycji wywołanych reumatyzmem.

W gminie Supraśl prosperuje 1075 podmiotów gospodarczych, z czego 23 należy do publicznego sektora własności, reszta znajduje się w rękach prywatnych. Przedsiębiorstwa zajmują się głównie handlem, przetwórstwem, budownictwem, transportem. Ze względu na duże znaczenie turystyczne regionu dobrze rozwinięta jest sieć noclegowo-gastronomiczna.

I.2. Krótki opis bazy dydaktycznej

Szkoła mieści się w nowym budynku wraz z pełnowymiarową halą sportową o powierzchni 1000m². Zajęcia odbywają się w nowoczesnych, przestronnych salach lekcyjnych. W szkole znajdują się m.in. pracownie: polonistyczne, matematyczne, geograficzna, języka angielskiego, języka niemieckiego, chemiczno-biologiczna, fizyczna, rysunku technicznego, hodowli koni, maszyn rolniczych, produkcji roślinnej, ekonomii, elektrotechniki, hotelarsko-gastronomiczna, 2 pracownie informatyczne (każda z 15 stanowiskami /w każdej pracowni/ dla uczniów ze stałym dostępem do Internetu, jedna jest wyposażona również w drukarkę laserową, skaner, projektor multimedialny). Część pracowni wyposażonych jest w zestawy audiowizualne: telewizor, wideo oraz odtwarzacz DVD.

Do dyspozycji jest: biblioteka z czytelnią multimedialną wyposażoną w 4 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, aula, sala rekreacyjno – sportowa, siłownia, lustrzana sala do aerobiku. Młodzież korzysta z pełnowymiarowej hali sportowej z kompletem boisk do gier halowych (z pełnym węzłem sanitarnym), jak również z przyległego stadionu miejskiego.

Warsztaty szkolne są miejscem, gdzie uczniowie uczą się stosowania w praktyce wiedzy teoretycznej zdobytej w czasie lekcji szkolnych. Program praktycznej nauki zawodu realizowany jest w następujących pracowniach:

- spawania elektrycznego i gazowego,
- obróbki ręcznej, obróbki mechanicznej (tokarki, frezarki, szlifierki),
- pojazdów, gdzie uczniowie dokonują napraw, wymiany podzespołów,
- diagnostyki pojazdów,
- elektrotechniki,
- kowalstwa, gdzie uczniowie uczą się obróbki plastycznej metali,
- maszyn rolniczych,
- jeździectwa, gdzie uczniowie Technikum Hodowcy Koni uczą się jazdy konnej (młodzież korzysta z budynku przyległej do szkoły nowoczesnej ujeżdżalni koni).

Uczniowie naszej szkoły mają możliwość zdobycia prawa jazdy na ciągnik, samochód osobowy, a także uprawnień na kombajn zbożowy.

I.3. Charakterystyka uczniów

Obecnie w szkole kształcą się **242** uczniów. Pochodzą oni z różnych środowisk społecznych: z rodzin chłopskich, robotniczych, rzadko inteligenckich.

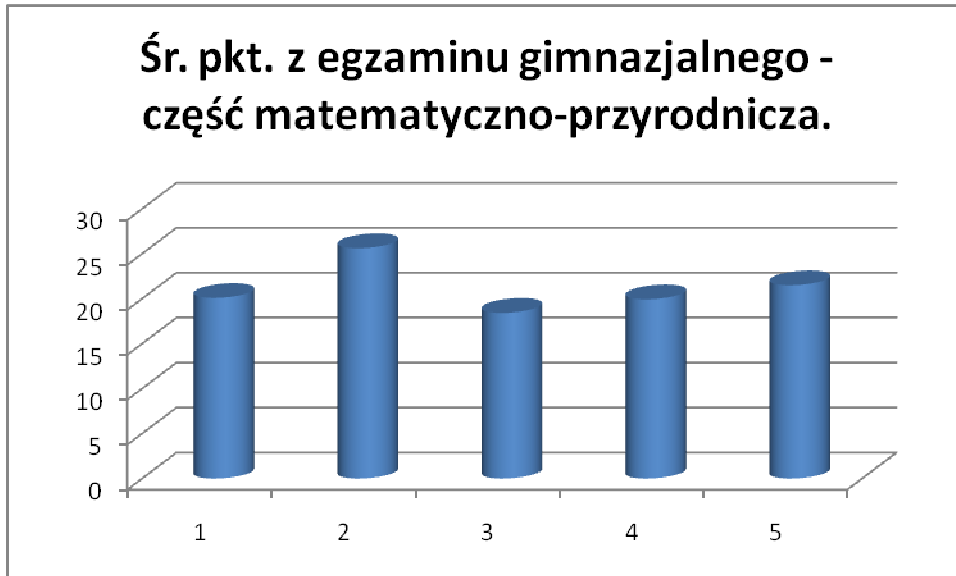
Uczniowie prezentują przeciętne możliwości intelektualne, do szkoły trafia młodzież średnio zdolna, przeciętna, ze średnią liczbą punktów na egzaminie gimnazjalnym kształtującą się następująco:

Profil klasy	Średnia liczba punktów	
	Część humanistyczna	Część matematyczno-przyrodnicza
Technikum hotelarskie	26,33	20,08
Technikum informatyczne	25,75	25,62
Technikum mechaniczne	22,95	18,43
Technikum mechanizacji rolnictwa	24,53	19,93
Technikum hodowcy koni	26,37	21,5

*klasy I-sze rok szkolny 2008/9

Ogólna średnia klas I z egzaminu gimnazjalnego z części humanistycznej wyniosła: **25,19**

Ogólna średnia klas I z egzaminu gimnazjalnego z części humanistycznej wyniosła: **21,11**

Część uczniów wychowuje się w niepełnych rodzinach z racji na pracę rodzica poza granicami Polski.

Około **60%** uczniów pochodzi z terenów wiejskich, do szkoły uczęszczają dwie osoby niepełnosprawne.

Liczba uczniów korzystająca z zapomóg socjalnych - **34** tj. **8 %** wszystkich uczniów szkoły.

Liczba uczniów dojeżdżających do szkoły to **136** osób co stanowi **56 %** wszystkich uczniów szkoły. Największa odległość od miejsca zamieszkania 50km.

Liczba uczniów mieszkających w internacie szkolnym – **66** uczniów, co stanowi **27%** wszystkich uczniów.

W roku szkolnym 2008/09 rozpoczęło naukę:

- w klasach pierwszych – 70 uczniów,
- w klasach drugich – 63 uczniów,
- w klasach trzecich – 50 uczniów,
- w klasach czwartych – 58 uczniów.

Uczniowie kształcą się w następujących zawodach:

- technik hotelarstwa,
- technik informatyk,
- technik hodowca koni,
- technik mechanik - obsługa i naprawa pojazdów samochodowych,
- technik mechanizacji rolnictwa.

Zakres wiedzy i umiejętności w zależności od obranego kierunku nauki oraz znalezienie się na rynku pracy określają poniższe informacje:

Technik hotelarstwa jest typowym zawodem o charakterze usługowym, w którym dominującym typem relacji jest relacja z drugim człowiekiem. Do podstawowych zadań zawodowych wykonywanych przez technika hotelarstwa należą wszystkie czynności związane z fachową i kompleksową obsługą gościa hotelowego (recepcja, służba piętrowa, gastronomia, usługi komplementarne), ponadto zbieranie danych i gromadzenie informacji, kreowanie rozwoju i planowanie różnego rodzaju usług hotelarskich na potrzeby prowadzonych zadań przez organy administracji samorządowej oraz branżowych organizacji i stowarzyszeń.

Typowymi miejscami pracy technika hotelarstwa są:

- obiekty bazy noclegowej takie jak: zakłady hotelarskie, ośrodki wypoczynkowe, zakłady uzdrowiskowe, pensjonaty, zajazdy, motele, kempingi, gościeńce, schroniska, domy wycieczek kwatery prywatne,
- współczesna baza ruchoma, tj.: promowa, żegluga, kolejowa, lotnicza, rotele, seatele, aguatele, flaytele,
- administracja samorządowa, zajmująca się usługami hotelarskimi,
- branżowe organizacje i stowarzyszenia,
- własna działalność gospodarcza w zakresie świadczenia usług: hotelarskich połączonych z gastronomią i rekreacją oraz w postaci ruchomej bazy noclegowej.

Technik informatyk

Absolwent technikum informatycznego może być zatrudniony na stanowiskach:

- instalatora i administratora systemów operacyjnych,
- administratora sieci komputerowych,
- administratora baz danych,
- projektanta i programisty baz danych,
- instalatora i konserwatora sprzętu komputerowego w firmach oraz gospodarstwach domowych,
- pracownika do obsługi informatycznej w dziale finansowo-księgowym przedsiębiorstwa,
- pracownika firmy outsourcingowej.

Absolwenci mogą również prowadzić własną działalność gospodarczą w zakresie usług komputerowych.

W wyniku kształcenia w zawodzie informatyk uczeń będzie umiał:

- konfigurować i eksploatować sprzęt komputerowy,
- posługiwać się systemami operacyjnymi,
- pracować w wybranych rodzajach sieci komputerowych,
- posługiwać się typowym oprogramowaniem użytkowym i narzędziowym,
- posługiwać się językami obsługi baz danych, w tym SQL,
- projektować i administrować systemami baz danych,
- programować w wybranych językach programowania – w szczególności Pascal i C++,
- stosować metody programowania i doboru algorytmu,
- tworzyć i przetwarzać grafikę komputerową, obraz i dźwięk, posługiwać się dokumentacją techniczną i literaturą fachową w tym anglojęzyczną dokumentacją oprogramowania i sprzętu,
- samodzielnie doskonalić swoje kwalifikacje,
- będzie posiadać podstawową wiedzę ekonomiczną ułatwiającą wejście na rynek pracy.

Technik hodowca koni

W ramach nauki będzie realizowany program kursu przodownika turystyki jeździeckiej, dający możliwość uzyskania uprawnień do organizacji turystyki konnej. Absolwenci: technicy hodowcy koni (podobnie jak absolwenci technikum mechanizacji rolnictwa), nabywają jednocześnie prawo – zgodnie z wymogami Unii Europejskiej – do przejmowania i prowadzenia gospodarstwa hodowlanego rodzinnego jako przedsiębiorstwa rolnego.

Absolwenci technikum hodowcy koni mogą być zatrudnieni w:

- Państwowych Stadninach Koni,
- gospodarstwach agroturystycznych posiadających konie,
- ośrodkach turystyczno – czasowych oferujących jazdę konną.

Mogą też prowadzić własne gospodarstwo hodowlane.

Technik mechanik – obsługa i naprawa pojazdów samochodowych

Absolwenci **technikum mechanicznego** – obsługa i naprawa pojazdów samochodowych mogą być zatrudnieni w:

- przedsiębiorstwach przy realizacji procesów wytwarzania podzespołów, zespołów, liniach technologicznych produkcji pojazdów maszyn i urządzeń mechanicznych,
- przedsiębiorstwach przy realizacji procesów wytwarzania oraz ich projektowania przy pomocy wykorzystania wspomaganie komputerowego,
- przedsiębiorstwach obsługi oraz naprawy maszyn i urządzeń mechanicznych,
- w publicznych i niepublicznych zakładach zaplecza obsługowo-naprawczego transportu samochodowego,
- w stacjach obsługi samochodów i specjalistycznych zakładach naprawczych jako elektrotechnicy oraz diagności pojazdów samochodowych,
- jako dealerzy, zajmujący się handlem wszelkich urządzeń technicznych i motoryzacyjnych,
- jako menadżerowie prowadzący przedsiębiorstwa usługowe z zakresu technicznej obsługi pojazdów i handlowe, nastawione na sprzedaż pojazdów samochodowych oraz prowadzenie napraw pogwarancyjnych,
- mogą podejmować własną działalność gospodarczą w zakresie usług mechanicznych i napraw i obsługi pojazdów.

Technik mechanizacji rolnictwa

Typowym zajęciem będzie techniczna obsługa rolnictwa, usługi mechanizacyjne i handlowe, zespołowe formy użytkowania maszyn rolniczych oraz kompleksowa obsługa gospodarstwa rolnego funkcjonującego jako przedsiębiorstwo rolnicze. Technicy mechanizacji rolnictwa nabywają jednocześnie prawo – zgodnie z wymogami Unii Europejskiej – do przejmowania i prowadzenia gospodarstwa rodzinnego jako przedsiębiorstwa rolnego.

Absolwenci mogą pracować na stanowiskach:

- eksploatatorów sprzętu rolniczego,
- specjalistów do spraw napraw maszyn i urządzeń rolniczych,
- elektrotechników pojazdów rolniczych,
- diagnostyków pojazdów i maszyn rolniczych,
- dealerów zajmujących się obrotem sprzętu rolniczego,
- menadżerów prowadzących przedsiębiorstwa usługowe z zakresu technicznej obsługi rolnictwa i handlowe nastawione na sprzedaż ciągników, maszyn rolniczych oraz prowadzenie napraw pogwarancyjnych,

- specjalistów do spraw mechanizacji rolnictwa w gospodarstwach rolnych.

I.4. Charakterystyka kadry pedagogicznej

Kadra pedagogiczna liczy 33 osób – 11 osób to nauczyciele przedmiotów zawodowych, pozostali to nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących i wychowawcy. W skład kadry wchodzi: 3 nauczycieli stażystów, 5 nauczycieli kontraktowych, 12 mianowanych, 13 dyplomowanych.

Zdecydowana większość z nich (90%) posiada wyższe wykształcenie magisterskie lub ukończone wyższe studia zawodowe.

Kadra Centrum Edukacji w Supraślu jest dobrze wykształcona i kompetentna, około 40% zatrudnionych nauczycieli ma ukończone studia podyplomowe, które podniosły ich kwalifikacje zawodowe, lub kursy kwalifikacyjne które przygotowały do nauczania drugiego przedmiotu.

Nauczyciele systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe, uczestnicząc w różnych formach szkoleń zewnętrznych i w ramach WDN. Kadra pedagogiczna jest otwarta na nowości i zmiany, dzięki którym może podnieść poziom nauczania.

I.5. Główne problemy nauczycieli w kształtowaniu KK i zawodowych.

- znaczna część uczniów prezentuje przeciętne możliwości intelektualne. Uczniowie, szczególnie klas pierwszych, stanowią grupę osób o bardzo zróżnicowanych umiejętnościach i wiedzy wyniesionej z różnych gimnazjów. Przed nauczycielem stoi w tej sytuacji bardzo ważne zadanie wyrównania braków wiedzy i ujednolicenia poziomu całej klasy,
- problemy uczniów związane z zastosowaniem zdobytej wiedzy teoretycznej w praktyce,
- brak u uczniów sprecyzowanych zainteresowań, często brak zainteresowania proponowanymi przez nauczycieli formami zajęć pozalekcyjnych, wyrównawczych,
- problemy emocjonalne wieku dojrzewania wśród młodzieży,
- brak motywacji uczniów do nauki,
- problemy z frekwencją na lekcjach,
- poszukiwanie przez nauczycieli skutecznych metod i technik nauczania które zainteresują uczniów i ułatwią im zrozumienie tematu,

- brak u uczniów umiejętności skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach, planowania, organizowania procesu uczenia się,
- brak świadomości uczniów na temat wagi rozwijania kompetencji kluczowych,
- rozwijanie kompetencji kluczowych równoległe z ich skutecznym wykorzystywaniem.

Analiza SWOT

Współpraca nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących z nauczycielami przedmiotów zawodowych

Wykorzystywanie wiedzy merytorycznej pedagogicznej w kształtowaniu umiejętności i postaw uczniów szkół zawodowych

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> • współpraca nauczycieli w kształtowaniu planów wynikowych (język angielski zawodowy) • wspólne szkolenia i warsztaty podnoszące kwalifikacje zawodowe nauczycieli • wspólne metody wychowawcze i opieka pedagogiczna nad uczniem • wymiana doświadczeń w zakresie różnych metod aktywizujących nauczanie • Komisje Przedmiotów Zawodowych (KPZ) obejmują swym składem zarówno n-l przedmiotów zawodowych jak i ogólnokształcących • udział nauczycieli przedmiotów zawodowych w zebraniach Komisji Przedmiotów Ogólnokształcących 	<ul style="list-style-type: none"> • troska o odpowiedni poziom kształcenia • lepsze wyniki na egzaminach maturalnych oraz zawodowych • kształtowanie wśród uczniów samodzielności oraz kreatywności • doskonalenie pracy nauczycieli poprzez wymianę doświadczeń
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • mała ilość laureatów konkursów przedmiotów ogólnokształcących • brak środków finansowych na rozwój pracowni zawodowych i ich bazy dydaktycznej • częsty brak współpracy nauczycieli 	<ul style="list-style-type: none"> • brak ciągłości i elastycznego powiązania treści z przedmiotów zawodowych oraz ogólnokształcących (patrz: matematyka oraz programowanie komputerów) • brak możliwości rozwijania wśród uczniów równoległe KK i KZ

wynikających z charakteru nauczanych przedmiotów oraz różnic pomiędzy zdawaniem egzaminu zawodowego i maturalnego	<ul style="list-style-type: none"> • niepełne wykorzystanie możliwości i zdolności ucznia • wprowadzanie dezinformacji w nauczanych treściach
---	---

Analiza SWOT

Kadra pedagogiczna w aspekcie kształtowania Kompetencji Kluczowych

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> • udział Rady Pedagogicznej w konferencjach, warsztatach • poszerzanie kwalifikacji zawodowych poprzez studia podyplomowe i inne formy doskonalenia zawodowego • posiadanie wysokich kwalifikacji dostosowanych do uwarunkowań środowiskowych oraz potrzeb rynku pracy • umiejętność stosowania metod aktywizujących ucznia do nauki 	<ul style="list-style-type: none"> • możliwość kształtowania kompetencji kluczowych oraz kompetencji zawodowych • ułatwienie młodzieży poruszania się na rynku pracy • poniesienie jakości nauczania • kształtowanie wśród uczniów potrzeby kształcenia ustawicznego
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca ilość godzin poświęconych ćwiczeniom praktycznym • zbyt duże wymagania wobec uczniów o mniejszym potencjale intelektualnym • stosowanie nieefektywnych metod nauczania (metoda podająca) • brak środków finansowych na zaktualizowanie bazy dydaktycznej dostosowanej do rynku pracy • brak zajęć rozwijających kompetencje kluczowe 	<ul style="list-style-type: none"> • nieprzystosowanie uczniów do aktualnych wymagań na rynku pracy • brak u uczniów chęci do nauki wynikający z nieefektywnych metod nauczania

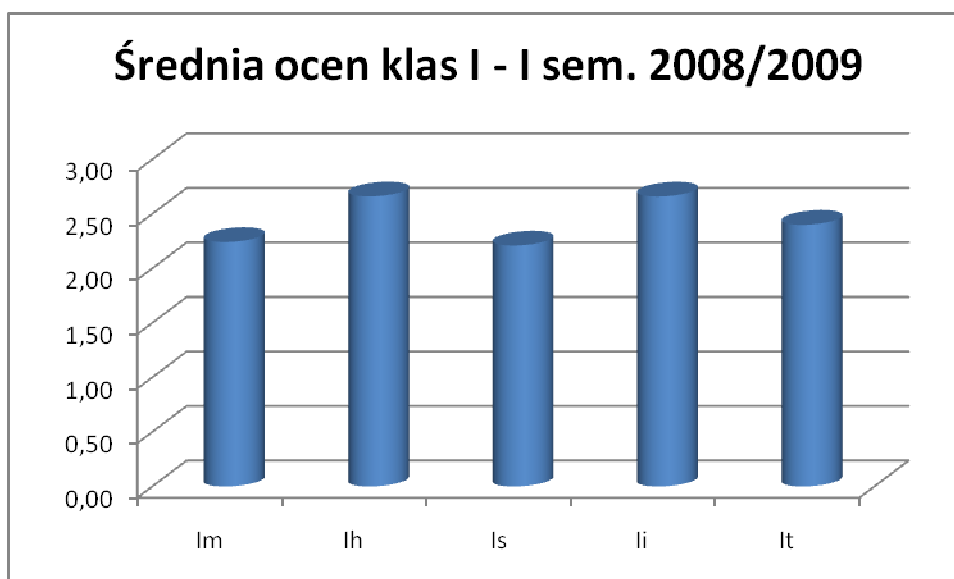
II. KOMPETENCJE KLUCZOWE I ZAWODOWE

Pobudzanie aspiracji edukacyjnych i zainteresowań uczniów, rozwijanie umiejętności kluczowych oraz przygotowanie młodzieży do kontynuowania nauki i funkcjonowania na rynku pracy.

II.1. Efekty kształcenia.

Ogólny wynik klasyfikacji klas I kształcących się w poszczególnych technikach w pierwszym semestrze roku szkolnego 2008/2009 przedstawia się następująco:

- klasa I mh – technik mechanizacji rolnictwa: **2,24**
- klasa I mh – technik hodowca koni: **2,66**
- klasa I s – technik mechanik: **2,21**
- klasa I ti – technik hotelarstwa: **2,40**
- klasa I ti – technik informatyk: **2,66**

Ogólna średnia wszystkich klas I w pierwszym semestrze roku szkolnego 2008/2009 wyniosła: **2,43**

Jak widać na załączonym wykresie, tylko dwie klasy – technik informatyk oraz technik hodowca koni – osiągnęły wyniki wyższe niż średnia ocen wszystkich klas I. Są to również dwie najwyższe średnie wśród klas I. Najniższą średnią posiada klasa kształcąca się w zawodzie technik mechanik.

Poniżej znajdują się dane dotyczące łącznej średniej ocen uczniów w pierwszym semestrze roku szkolnego 2008/2009, z przedmiotów wchodzących w zakres Kompetencji Kluczowych uwzględnionych w Projekcie SKK, czyli: technologii informacyjnej (TI), podstaw przedsiębiorczości, przedmiotów matematyczno-przyrodniczych oraz języków obcych.

- klasa I mh – technik mechanizacji rolnictwa: **2,26**
- klasa I mh – technik hodowca koni: **2,68**
- klasa I s – technik mechanik: **2,20**
- klasa I ti – technik hotelarstwa: **2,45**
- klasa I ti – technik informatyk: **2,73**

Ogólna średnia uczniów z przedmiotów obejmujących Kluczowe Kompetencja wyniosła: **2,48**

Podobnie jak w przypadku ogólnej średniej ze wszystkich przedmiotów, najwyższe średnie uzyskały klasy kształcące się w zawodach technik informatyk: 2,73 oraz technik hodowca koni: 2,68. Najniższą średnią uzyskała klasa Is – technik mechanik.

Uczniowie Centrum Edukacji pomimo niskich wyników w nauce biorą udział oraz odnoszą sukcesy w olimpiadach zawodowych oraz konkursach. W roku 2007/2008 trzech uczniów szkoły zostało finalistami Olimpiady Wiedzy I Umiejętności Rolniczych. Natomiast uczniowie głównie klas informatycznych okazali się bezkonkurencyjni w I Podlaskich Potyczkach Informatycznych 2008, rozegranych w sześciu dyscyplinach, zajmując w klasyfikacji generalnej I miejsce.

Od lat nauczyciele starają się zachęcić uczniów do podejmowania inicjatyw związanych z poszerzaniem wiedzy. Motywują i pobudzają ich do działania, przygotowując do różnych olimpiad i konkursów.

Poniższa tabela pokazuje ilość osób startujących i odnoszących sukcesy w konkursach i olimpiadach w roku szkolnym 2007/2008.

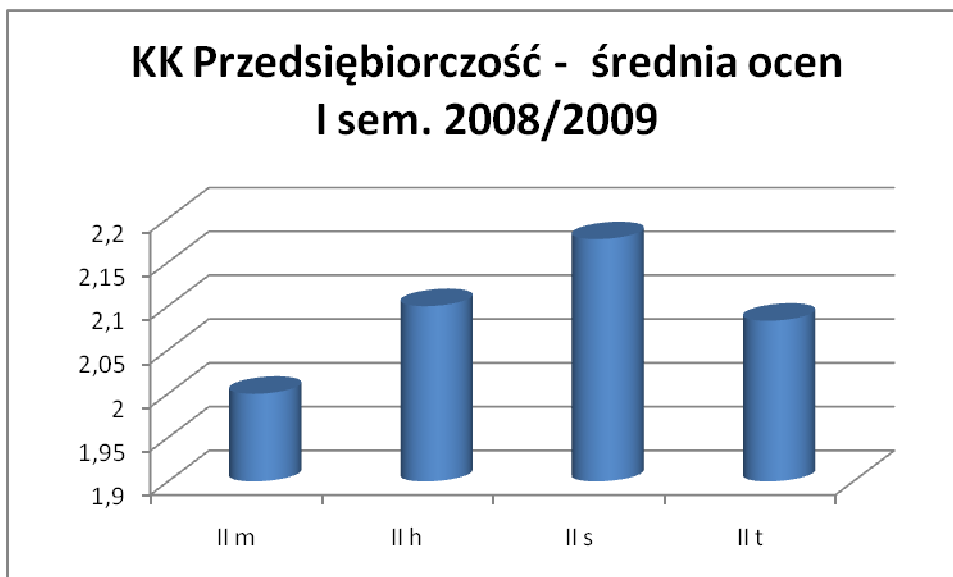
Olimpiady i Konkursy		
1. Liczba uczniów uczestniczących w olimpiadach		
Olimpiady	Liczba uczestników	Liczba laureatów
1. Wiedzy i Umiejętności Rolniczych	30	3
2. Przedsiębiorczości	30	0
3. Olimpiada Ekologiczna	15	0
Razem	75	3
2. Liczba uczniów uczestniczących w konkursach		
Konkursy	Liczba uczestników	Liczba laureatów
1. I Podlaskie Potyczki Informatyczne 2008	13	12
2. Konkurs „English High Fliers”	15	0
3. Konkurs wiedzy o Puszczy Knyszyńskiej	15	0
4. Konkurs prac pisemny o tematyce ekologicznej – język angielski	20	1
5. Konkurs z okazji Europejskiego Dnia Języków obchodzonego dn. 26 września – edycja II i III – język niemiecki	40	18
Razem:	103	31

II.1.1. Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie przedsiębiorczości

Poniżej znajdują się dane dotyczące średniej ocen uczniów z klas II* w pierwszym semestrze roku szkolnego 2008/2009, z przedmiotu: podstawy przedsiębiorczości:

- klasa II mh – technik mechanizacji rolnictwa: **2,00**
- klasa II mh – technik hodowca koni: **2,10**
- klasa II s – technik mechanik: **2,17**
- klasa II t – technik hotelarstwa: **2,08**

* klasy pierwsze technikum nie posiadają w programie nauczania przedmiotu: podstawy przedsiębiorczości, zatem do badań uwzględniono średnią ocen z klas II

Ogólna średnia ocen w zakresie przedsiębiorczości wynosi: 2.09

Najwyższe średnie uzyskała klasa kształcąca się w zawodzie technik mechanik: 2,17. Najniższą średnią uzyskała klasa II m – technik mechanizacji rolnictwa. Na podstawie powyższych danych wnioskować można, iż z kompetencją kluczową w zakresie przedsiębiorczości uczniowie Centrum Edukacji mają problemy. Co odnajduje swoje odzwierciedlenie w rzeczywistości – niewielu absolwentów podejmuje własne inicjatywy przedsiębiorcze.

ANALIZA SWOT

Kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów Szkoły w zakresie przedsiębiorczości

Pobudzanie aspiracji edukacyjnych i zainteresowań uczniów, rozwijanie umiejętności kluczowych oraz przygotowanie młodzieży do kontynuowania nauki i funkcjonowania na rynku pracy (próba badawcza: uczniowie, nauczyciele, rodzice, lokalny rynek pracy)

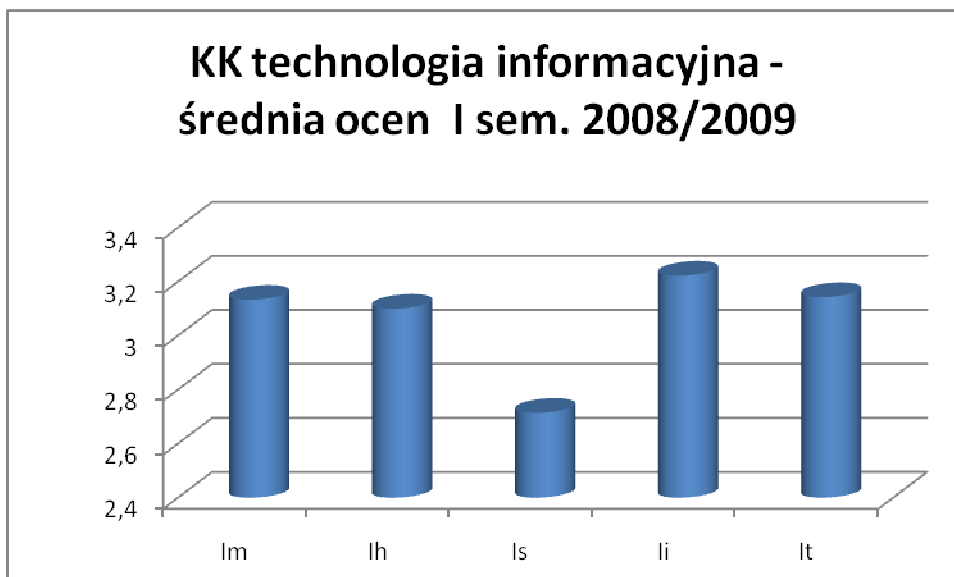
SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pobudzanie kreatywności młodzieży podczas realizacji programu nauczania ▪ zachęcanie uczniów do podjęcia ryzyka i planowania działań poprzez ich udział w internetowych grach giełdowych ▪ wyposażenie uczniów w umiejętność podejmowania ryzyka i akceptowania 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość kształtowania przedsiębiorczości uczniów i absolwentów podczas zajęć, kładąc nacisk na podejmowanie inicjatyw przedsiębiorczych, ryzyka, wykorzystanie innowacyjnych koncepcji i pomysłów ▪ przygotowanie uczniów do podjęcia

ewentualnej porażki <ul style="list-style-type: none"> ▪ pobudzanie uczniów do aktywności, wykorzystywania pomysłów i koncepcji, podejmowania inicjatyw w trakcie zajęć 	własnej działalności gospodarczej
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak wystarczających środków dydaktycznych ▪ pochodzenie uczniów z obszarów wiejskich, co uniemożliwia im dojazd na zajęcia pozalekcyjne poszerzające wiedzę i umiejętności ▪ niewystarczająca ilość godzin pozwalająca przygotować uczniów do egzaminu zawodowego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niewystarczające wykształcenie kompetencji kluczowych z zakresu przedsiębiorczości pozwalające wejść uczniowi na rynek pracy

II.1.2. Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie technologii informacyjnej i przedmiotów matematyczno-przyrodniczych

Poniżej znajdują się dane dotyczące średniej ocen uczniów w pierwszym semestrze roku szkolnego 2008/2009, z przedmiotu technologia informacyjna:

- klasa I mh – technik mechanizacji rolnictwa: **3,13**
- klasa I mh – technik hodowca koni: **3,1**
- klasa I s – technik mechanik: **2,72**
- klasa I ti – technik informatyk: **3,22**
- klasa I ti – technik hotelarstwa: **3,14**

Ogólna średnia ocen w zakresie technologii informacyjnej wynosi: 3.06

Poniżej znajdują się dane dotyczące średniej ocen uczniów w pierwszym semestrze roku szkolnego 2008/2009, z przedmiotów matematyczno - biologicznych:

- klasa I mh – technik mechanizacji rolnictwa: **2,30**
- klasa I mh – technik hodowca koni: **2,70**
- klasa I s – technik mechanik: **2,19**
- klasa I ti –technik informatyk: **2,39**
- klasa I ti – technik hotelarstwa: **2,50**

Ogólna średnia ocen w zakresie przedmiotów matematyczno - przyrodniczych wynosi: 2,42

Analizując powyższe dane wynika, iż uczniowie zdecydowanie lepiej radzą sobie z technologiami informacyjnymi, niż z kompetencjami matematyczno-przyrodniczymi. Wynika to z tego, iż większość uczniów wykazuje zainteresowanie nowymi technologiami, komputerami, gdyż stanowią one nieodzowny element ich życia nie tylko szkolnego. Porównując średnie klas z przedmiotu technologia informacyjna, wynika, iż uczniowie kierunku technik informatyk (średnia: 3,22) najlepiej radzą sobie w obszarze tej kompetencji kluczowej, co wynika z tego, iż wiedza sporej części uczniów tej specjalności jest zorientowana technicznie i informatycznie. Największy problem technika informacyjna stwarza uczniom technikum mechanicznego (średnia: 2.19).

Z kolei w przedmiotach matematyczno-przyrodnicze prym wiodą uczniowie technikum hodowca koni (średnia: 2,70), gdzie z racji zawodu główny nacisk jest kładziony na biologię. Najślabiej radzi sobie klasa Is – technik mechanik (2,19), co jest zjawiskiem niepokojących, zwłaszcza, gdy widoczny jest niski poziom wiedzy matematycznej, niezbędnej do rozwijania kompetencji kluczowych w tym zawodzie.

ANALIZA SWOT

Kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów Szkoły w zakresie technologii informacyjnej i przedmiotów matematyczno-biologicznych

Pobudzanie aspiracji edukacyjnych i zainteresowań uczniów, rozwijanie umiejętności kluczowych oraz przygotowanie młodzieży do kontynuowania nauki i funkcjonowania na rynku pracy (próba badawcza: uczniowie, nauczyciele, rodzice, lokalny rynek pracy)

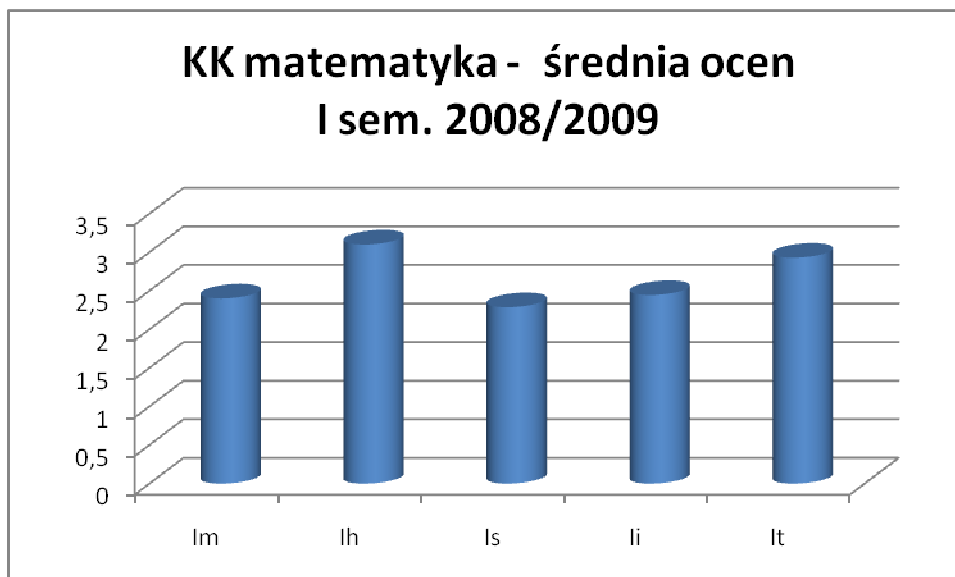
SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ wykorzystywanie możliwości technologii informacyjnych oraz multimedialnych w trakcie zajęć ▪ rozwijanie wiedzy i umiejętność uczniów ▪ rozwijanie umiejętności gromadzenia i przetwarzania danych ▪ dążenie do ciągłego rozwoju, pogłębiania wiedzy i doskonalenia się dzięki dostępowi do technologii informacyjnych ▪ baza dydaktyczna: multimedialna pracownia komputerowa (opis: rozdział I) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość wykorzystania technologii informacyjnych nie tylko w pracy zawodowej, ale i także w życiu prywatnym ▪ możliwość dostosowania do się do zmienności na rynku pracy, otoczenia, poprzez wykorzystanie umiejętność samodoskonalenia się i rozwoju osobistego ▪ przygotowanie uczniów do podjęcia własnej działalności gospodarczej

<ul style="list-style-type: none"> ▪ zainteresowanie niektórych uczniów nowoczesnymi technologiami 	
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak środków finansowych na zakup niekiedy drogiego oprogramowania komputerowego, które daje młodzieży szansę na spełnienie rzeczywistych wymagań rynku pracy ▪ brak dostępu do Internetu uczniów mieszkających na obszarach wiejskich ▪ brak komputerów w domach uczniów ▪ brak odpowiedniej wiedzy u uczniów rozpoczynających naukę w szkole w zakresie matematyki, która jest niezbędna w technice informacyjnych ▪ brak odpowiedniej wiedzy u uczniów rozpoczynających naukę w szkole w zakresie języków obcych, niezbędnych do komunikacji w wirtualnej społeczności informacyjnej ▪ brak świadomości dotyczącej możliwości technik informacyjnych, a co za tym idzie brak zaangażowania i chęci poznania ich 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uzależnienie od wirtualnej sieci Internet ▪ uzależnienie od komputera ▪ brak kontroli rodzica nad dostępem dziecka do niepożądanych treści stanowiących zasoby Internetu ▪ podporządkowanie edukacji i wychowania technologii informacyjnej, zastąpienia nauczyciela komputerem ▪ przedmiotowe podejście do drugiego człowieka wynikające z traktowania wszystkiego jako dane ▪ rozwijanie wśród młodzieży postaw społecznych wynikających z obcowania z maszyną, nie zaś z drugim człowiekiem

II.1.3. Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie matematyki

Poniżej znajdują się dane dotyczące średniej ocen uczniów w pierwszym semestrze roku szkolnego 2008/2009, z przedmiotu technologia informacyjna:

- klasa I mh – technik mechanizacji rolnictwa: **2,40**
- klasa I mh – technik hodowca koni: **3,1**
- klasa I s – technik mechanik: **2,29**
- klasa I ti – technik informatyk: **2,44**
- klasa I ti – technik hotelarstwa: **2,93**

Ogólna średnia ocen w zakresie matematyki wynosi: 2,63

W zakresie matematyki najlepiej radzi sobie klasa Ih – technik hodowca koni – ze średnią 3.1. Zdecydowane problemy z wiedzą matematyczną ma natomiast klasa Is – technik mechanik, która osiągnęła bardzo słaby wynik na poziomie 2,29, który sporo odbiega od średniej ocen w tej kategorii.

ANALIZA SWOT

Kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów Szkoły w zakresie matematyki

(próba badawcza: uczniowie, nauczyciele, rodzice, lokalny rynek pracy)

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> • zdobycie umiejętności analitycznego i logicznego myślenia, niezbędnego w każdej dziedzinie nauki i życia prywatnym • umiejętność interpretowania wyników i konstruowania wniosków 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kształtowanie wśród uczniów umiejętności kluczowych z punktu widzenia pracodawcy: umiejętności analizowania i interpretowania danych, organizacji czasu, prezentowania wyników i osiągnięć ▪ przygotowanie uczniów do podjęcia własnej działalności gospodarczej
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ spore braki w wiedzy matematycznej u uczniów rozpoczynających naukę w szkole ▪ brak zajęć wyrównujących wiedzę słabych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak zainteresowania egzaminem maturalnym z matematyki ▪ niska zdawalność egzaminu maturalnego z matematyki

<p>uczniów oraz zajęć poszerzających wiedzę uczniów zdolnych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ brak chęci do nauki matematyki wynikający z trudności rachunkowych ▪ brak świadomości o istotnym wpływie matematyki na praktycznie każdą inną dziedzinę nauki ▪ niewystarczająca ilość godzin pozwalająca przygotować uczniów do matury 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ narastające trudności uczniów w dziedzinie nauk matematycznych wynikające ze słabego przygotowania na wczesnych etapach edukacji ▪ narastające problemy z podstawowymi umiejętnościami rachunkowymi, które przekładają się na inne przedmioty ▪ trudności ze zrozumieniem tekstu czytanego, a co za tym idzie z opanowaniem materiału
--	---

II.1.4 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie języków obcych

Poniżej znajdują się dane dotyczące średniej ocen uczniów w pierwszym semestrze roku szkolnego 2008/2009, z przedmiotu technologia informacyjna:

- klasa I mh – technik mechanizacji rolnictwa: **1,90**
- klasa I mh – technik hodowca koni: **2,75**
- klasa I s – technik mechanik: **1,95**
- klasa I ti –technik informatyk: **2,84**
- klasa I ti – technik hotelarstwa: **2,25**

Ogólna średnia ocen w zakresie języków obcych wynosi: 2,34

Poniżej znajdują się dane dotyczące średniej ocen uczniów w pierwszym semestrze roku szkolnego 2008/2009, z języka angielskiego:

- klasa I mh – technik mechanizacji rolnictwa: **1,87**
- klasa I mh – technik hodowca koni: **2,80**
- klasa I s – technik mechanik: **2,05**
- klasa I ti – technik informatyk: **3,11**
- klasa I ti – technik hotelarstwa: **2,43**

Ogólna średnia ocen w zakresie języków obcych wynosi: 2,45

Poniżej znajdują się dane dotyczące średniej ocen uczniów w pierwszym semestrze roku szkolnego 2008/2009, z języka angielskiego:

- klasa I mh – technik mechanizacji rolnictwa: **1,93**
- klasa I mh – technik hodowca koni: **2,70**
- klasa I s – technik mechanik: **1,86**
- klasa I ti – technik informatyk: **2,56**
- klasa I ti – technik hotelarstwa: **2,07**

Ogólna średnia ocen w zakresie języków obcych wynosi: 2,22

ANALIZA SWOT

Kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów Szkoły w zakresie języków obcych

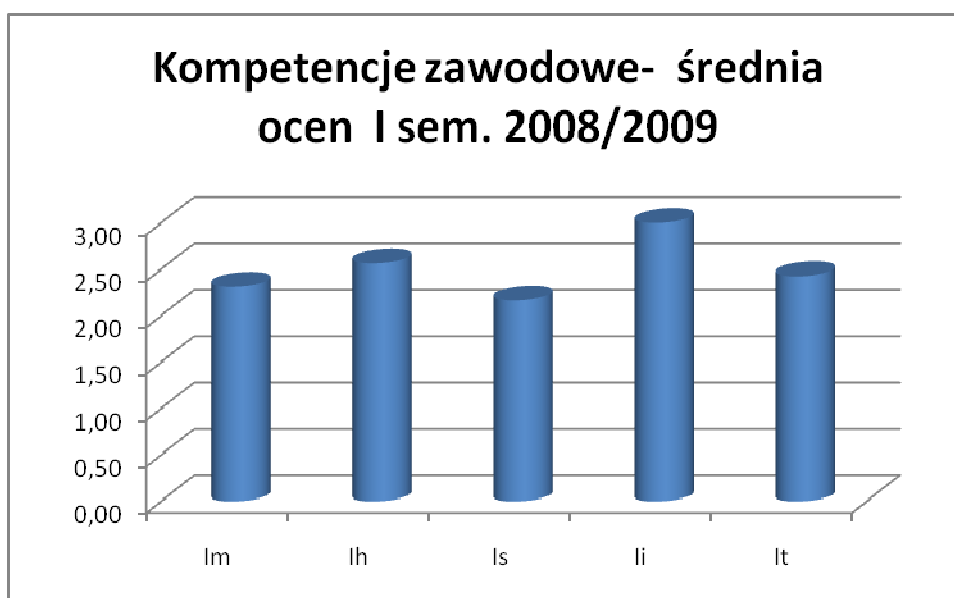
Pobudzanie aspiracji edukacyjnych i zainteresowań uczniów, rozwijanie umiejętności kluczowych oraz przygotowanie młodzieży do kontynuowania nauki i funkcjonowania na rynku pracy (próba badawcza: uczniowie, nauczyciele, rodzice, lokalny rynek pracy)

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwijanie umiejętności rozumienia ze słuchu, czytania, pisania, mówienia ▪ znajomość słownictwa i gramatyki ▪ znajomość kultury krajów związanych z danym językiem ▪ zainteresowanie uczniów językami obcymi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zdobycie umiejętności pozwalających na swobodną komunikację w krajach obcojęzycznych ▪ większe szanse na odnalezienie się na rynkach pracy ▪ poprawa zdawalności matury z języków obcych ▪ przygotowanie uczniów do podjęcia własnej działalności gospodarczej
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak wystarczających materiałów dydaktycznych umożliwiających stosowanie metod aktywizujących, np. odtwarzacze DVD ▪ niechęć uczniów do nauki języka niemieckiego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niedostosowanie się do aktualnych wymagań na rynku pracy

II.2 Kompetencje zawodowe uczniów i absolwentów

Poniżej znajdują się dane dotyczące średniej ocen uczniów w pierwszym semestrze roku szkolnego 2008/2009, z przedmiotów zawodowych:

- klasa II mh – technik mechanizacji rolnictwa: **2,32**
- klasa II mh – technik hodowca koni: **2,57**
- klasa II s – technik mechanik: **2,17**
- klasa I ti – technik informatyk: **3,00**
- klasa II t – technik hotelarstwa: **2,43**

Ogólna średnia ocen w zakresie przedmiotów zawodowych wynosi: 2,50

Najwyższą średnią w obszarze kompetencji zawodowych wykazuje się klasa informatyczna (Ii), która również w obszarze kompetencji kluczowych w zakresie technologii informacyjnej uplasowała się na pierwszym miejscu. Klasa kształcąca w zawodzie technik mechanik posiada najniższą średnią wynoszącą: 2,17.

Do egzaminu zawodowego w zawodzie technik mechanik w roku szkolnym 2007/2008 przystąpiło 10 uczniów. Część praktyczną oraz teoretyczną zdało 3 uczniów, co stanowiło 30% całości.

Do egzaminu zawodowego w zawodzie technik mechanizacji rolnictwa w roku szkolnym 2007/2008 przystąpiło 17 uczniów. Część praktyczną oraz teoretyczną zdało 14 uczniów, co stanowiło 83% całości.

Do egzaminu zawodowego w zawodzie technik mechanik w roku szkolnym 2007/2008 przystąpiło 8 uczniów. Część praktyczną oraz teoretyczną zdało 3 uczniów, co stanowiło 29% całości.

Uczniowie kształcący się w zawodach technik hotelarstwa oraz technik informatyk po raz pierwszy przystąpią do egzaminu zawodowego w tym roku. Są to „młode” kierunku w Centrum Edukacji w Supraślu i szkoła nie posiada danych dot. zdawalności uczniów.

Wyniki egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe					
Lp.	Zawód	Rok szkolny 2007/2008			
		Liczba absolwentów	Liczba osób które przystąpiły do egzaminu zawodowego	Liczba osób, które zdały egzamin zawodowy	Zdawalność egzaminu zawodowego (%)
1.	technik mechanik	13	10	3	30%
2.	technik mechanizacji rolnictwa	20	17	14	83%
3.	technik hodowca koni	8	7	2	29%

II.3 Kompetencje zawodowe, a kompetencje kluczowe

Przez kompetencje kluczowe rozumie się połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji. Kompetencje kluczowe to te, których wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia. W ramach odniesienia ustanowiono osiem kompetencji kluczowych:

- 1) porozumiewanie się w języku ojczystym,
- 2) porozumiewanie się w językach obcych,
- 3) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne,

- 4) kompetencje informatyczne,
- 5) umiejętność uczenia się,
- 6) kompetencje społeczne i obywatelskie,
- 7) inicjatywność i przedsiębiorczość oraz
- 8) świadomość i ekspresja kulturalna.

Przez kompetencje zawodowe rozumie się zdolność wykorzystania przez człowieka jego wiedzy, umiejętności, systemu wartości i cech osobowości do osiągnięcia celów, wyników i standardów oczekiwanych w związku z zajmowaniem przez niego określonego stanowiska. Kompetencje zawodowe to:

- wykształcenie,
- doświadczenie zawodowe,
- umiejętności zawodowe,
- nawyki i sprawności zawodowe,
- osobowość zawodowa.

Opierając się na założeniach Wincentego oraz na podstawie stanu podejścia uczniów i absolwentów do procesu kształcenia, należy stwierdzić, że szansą na bycie kompetentnym w zawodzie są trzy kluczowe hasła:

- 1) „zrozumieć, co trzeba zrobić”,
- 2) „wykonać zadanie”,
- 3) „pociągnąć za sobą innych”.

Analizując przedstawione w rozdziale 2 wyniki badań wnioskuje się, iż kompetencje kluczowe uczniów Centrum Edukacji są skorelowane z ich kompetencjami zawodowymi. Uczniowie posiadają braki w obszarze kompetencji matematycznych, tudzież problemy w posługiwaniu się językiem ojczystym, co przekłada się na niską zdawalność egzaminów zawodowych oraz na niezbyt wysoką średnią z przedmiotów zawodowych.

Analiza SWOT

Kompetencje zawodowe i kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów Szkoły

(próba badawcza: uczniowie, nauczyciele, rodzice, lokalny rynek pracy)

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zdobywanie kompetencji zawodowych na praktycznych zajęciach zawodu oraz praktykach zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przygotowanie absolwentów do założenia własnej działalności gospodarczej ▪ zatrudnienie w zakładach, w których

<ul style="list-style-type: none"> ▪ udział uczniów w olimpiadach i konkursach ▪ poszerzanie wiedzy na zajęciach pozalekcyjnych ▪ liczne zawodowe wycieczki dydaktyczne ▪ poszerzanie znajomości języków obcych na praktykach zagranicznych ▪ współpraca szkoły z firmami na lokalnym rynku pracy ▪ współpraca szkoły – możliwość poszerzenia wiadomości i umiejętności na zajęciach pozalekcyjnych 	<p>odbywane są praktyki zawodowe</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kontynuacja nauki na uczelniach wyższych ▪ wzbogacenie CV, poszerzenie wiedzy w zakresie KK i KZ
<p>SŁABE STRONY</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak umiejętność kształcenia umiejętności praktycznych uczniów ▪ nieumiejętność wykorzystania teorii w praktyce ▪ niska determinacja i motywacja uczniów w dążeniu do wiedzy ▪ przypadkowy wybór kierunku kształcenia ▪ brak kwalifikacji nauczycieli w kierunku nauczania kompetencji kluczowych ▪ brak korelacji w nauczaniu kompetencji kluczowych, a zawodowych ▪ niechęć uczniów do wysiłku intelektualnego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak środków finansowych na dalsze kształcenie, ▪ wypadnięcie z rynku pracy w skutek nie posiadania odpowiednich kompetencji zawodowych ▪ przerwanie nauki celem pracy zarobkowej

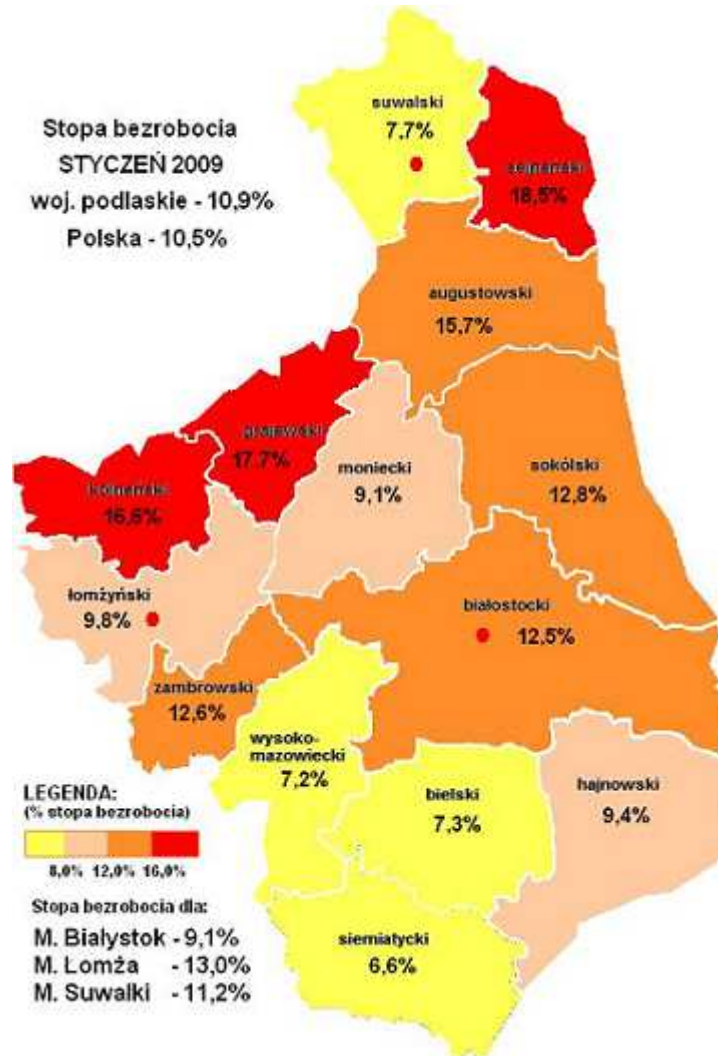
III. RYNEK PRACY

III.1 Regionalny i lokalny rynek pracy w aspekcie specjalności zawodowych placówki

Białystok jest największym miastem północno-wschodniej Polski i stolicą województwa podlaskiego. Pełni funkcje administracyjnego, gospodarczego, naukowego i kulturalnego centrum Podlasia. W powiecie białostockim dominuje przemysł elektromaszynowy (elektroniczny, maszynowy i metalowy), drzewny, rolno-spożywczy (największy w Polsce Polmos), materiałów budowlanych, ośrodek przemysłu włókienniczego, huta szkła oraz elektrociepłownia.

Województwo podlaskie charakteryzuje wysoki poziom natężenia procesów migracyjnych. Na tle całego regionu Białystok nie należy do miejsc o silnych tradycjach migracji zarobkowych (są to: Siemiatycze, Mońki, Brańsk i okolice). W latach 2004-2008 obserwuje się wzrost odpływu ludności z Białegostoku, ale zjawisko to dotyczy przede wszystkim migracji wewnętrznych, tj. do innych regionów kraju. Saldo migracji zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych z roku na rok rośnie. Jak wynika z porównania wskaźników salda, migracje w samym mieście Białymstoku odbywają się na mniejsza skale niż w całym regionie.

Według Powiatowego Urzędu Pracy stopa bezrobocia za miesiąc styczeń 2009r. w powiecie białostockim wyniosła 12,5%, natomiast dla województwa podlaskiego wyniosła 10,9% i była ona o 0,4 punktu procentowego wyższa od stopy bezrobocia Polski. Stopę bezrobocia w powiecie białostockim na tle pozostałych powiatów województwa podlaskiego przedstawia poniższa mapa.

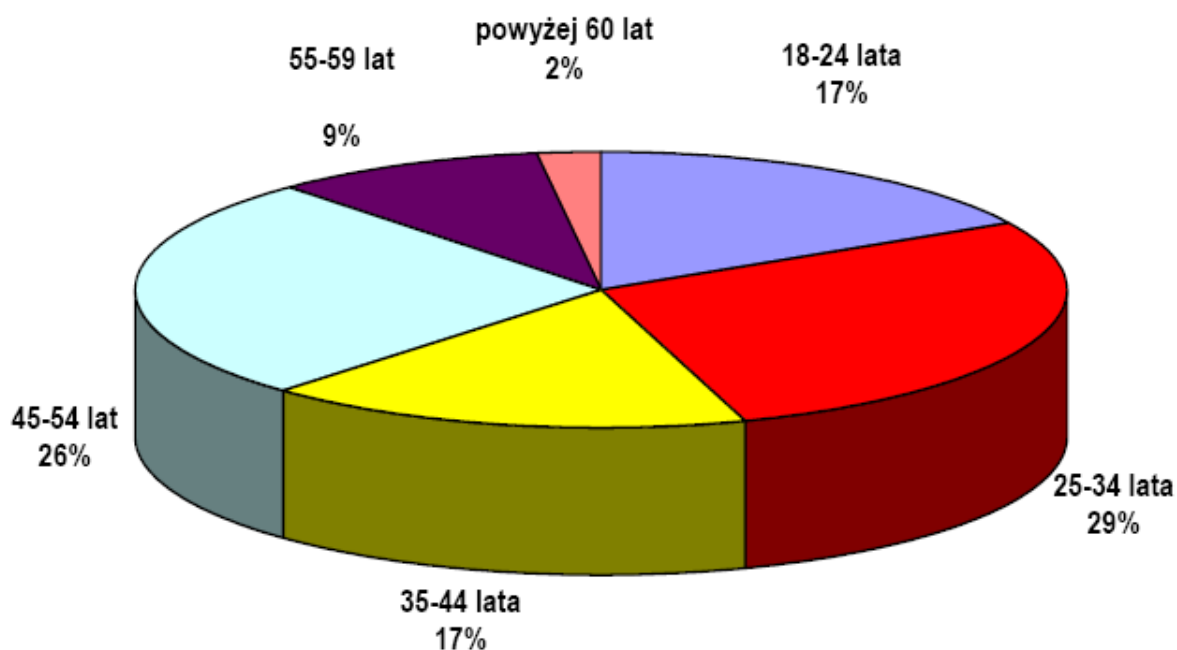

Bezrobocie w Białymstoku na tle całego regionu charakteryzuje się:

- ✓ niższym procentem wśród ogółu bezrobotnych osób młodych do 25 roku życia,
- ✓ wyższym udziałem osób starszych w wieku powyżej 50 lat, niższym odsetkiem osób długotrwale bezrobotnych,
- ✓ dwukrotnie wyższym odsetkiem osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym,
- ✓ niższym odsetkiem osób bez wykształcenia średniego,
- ✓ większym udziałem wśród ogółu bezrobotnych specjalistów i pracowników biurowych, w mniejszym – robotników przemysłowych i rzemieślników,
- ✓ bardzo wysokim procentem osób niepełnosprawnych,
- ✓ większym procentem osób bezrobotnych pracujących poprzednio w handlu i naprawach, a mniejszy – w przetwórstwie przemysłowym.

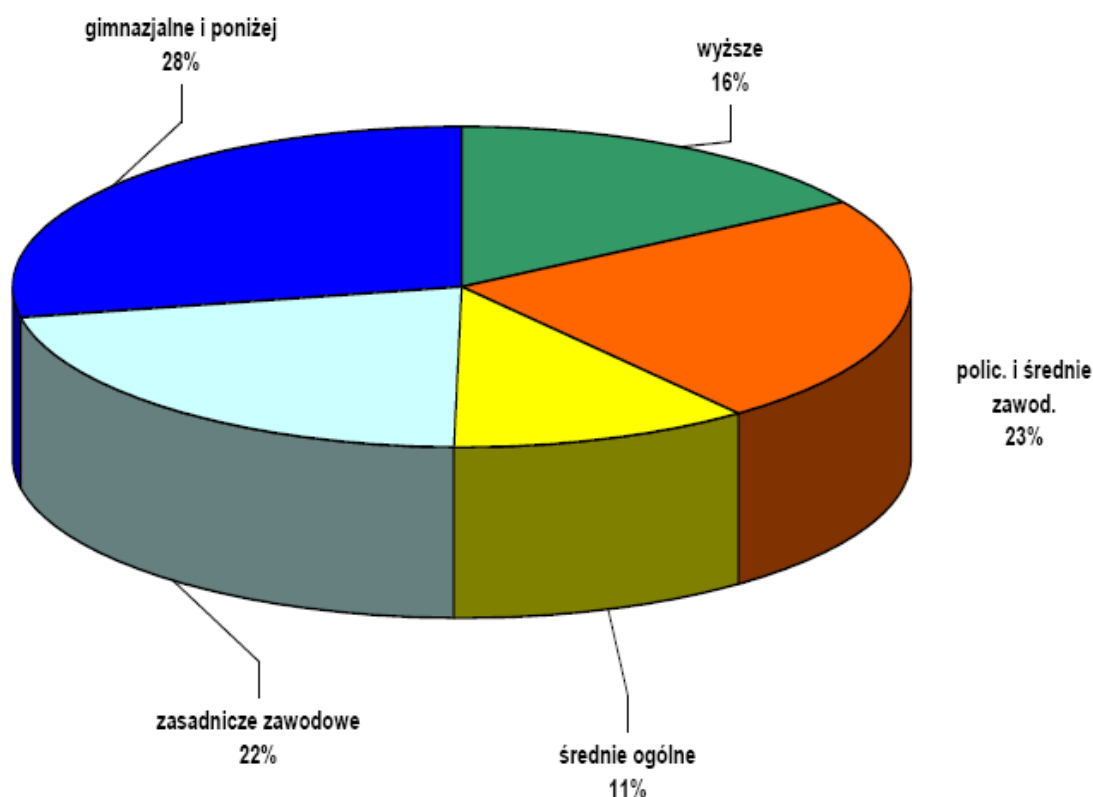
Z końcem 2008r. wśród bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy według wieku najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku: 25-34 lata – 29,0% ogółu bezrobotnych oraz 45- 54 lata – 26% ogółu bezrobotnych.

Struktura bezrobotnych wg wieku (stan na 31.12.2008r.)

Według poziomu wykształcenia najczęściej bezrobotnych posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej – 28% ogółu bezrobotnych, oraz policealne i średnie zawodowe – 23%.

Struktura bezrobotnych wg wykształcenia (stan na 31.12.2008r)

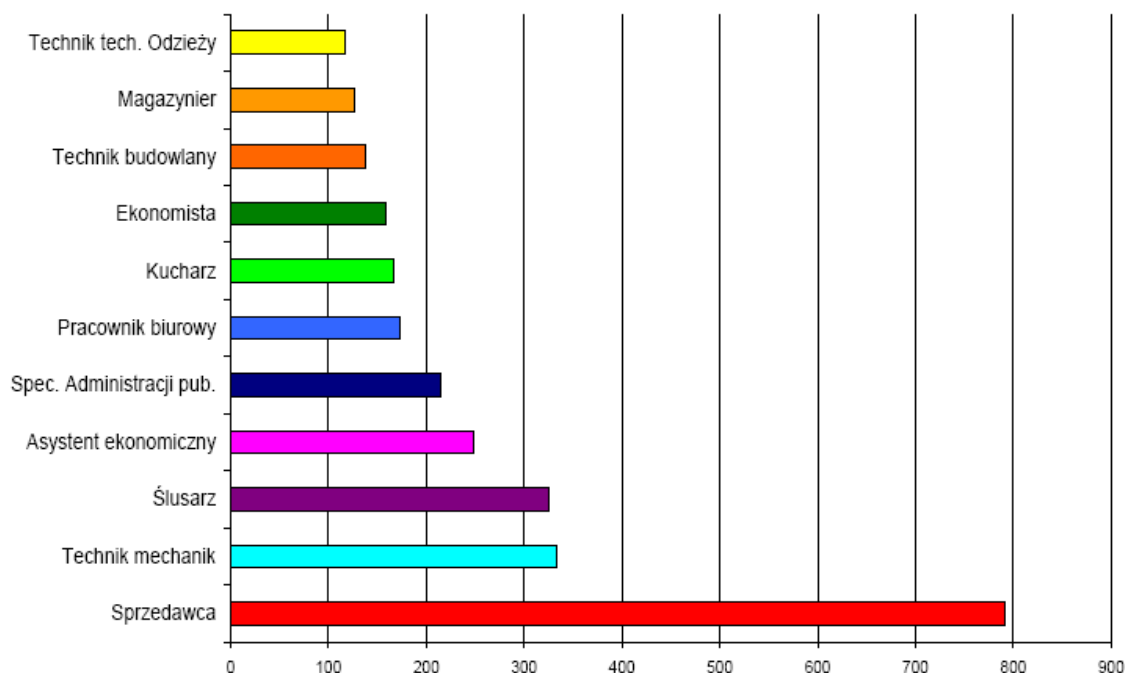

Analizując rynek pracy w województwie podlaskim można przypuszczać, że wśród osób będących w szczególnej sytuacji mogą być absolwenci naszej szkoły, np. w grupie bezrobotnych do 25 roku życia, lub bez doświadczenia zawodowego.

Wyniki te mogą jeszcze ulec zmianie, zatem można sądzić, że aktualny stan kompetencji naszych uczniów i absolwentów wymaga rzetelnego przygotowania zawodowego, by nie dołączyli do osób bezrobotnych.

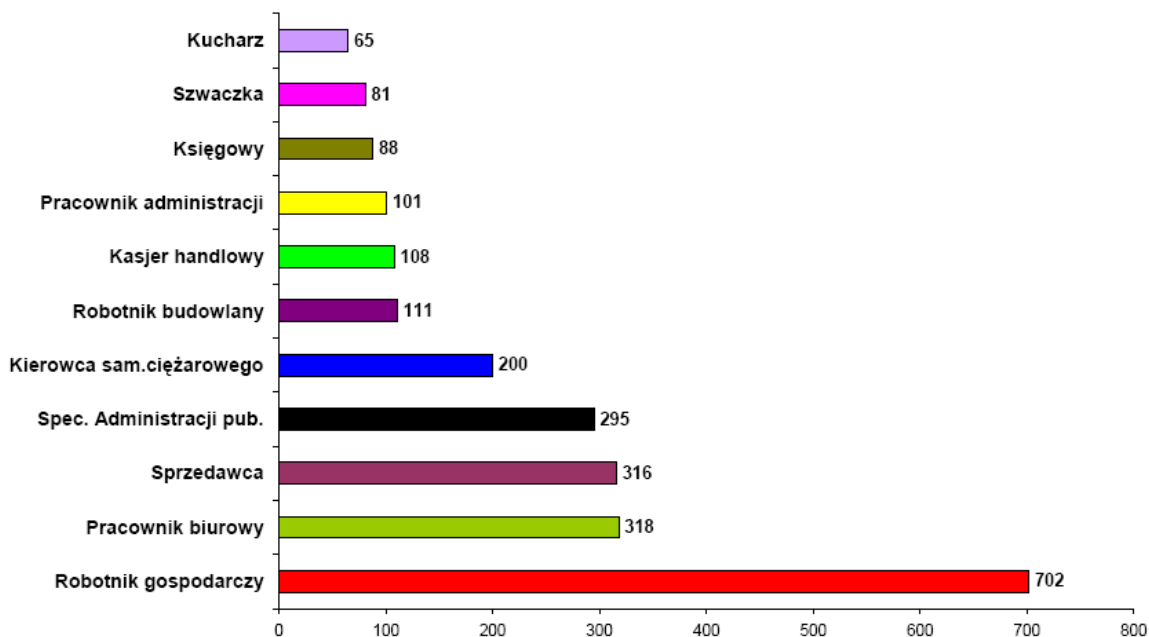
Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Białymstoku przedstawia wykres.

Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Białymstoku (stan na 31.12.2008r.)

W Białymstoku powstaje najwięcej miejsc pracy. W I półroczu 2008r. białostoccy pracodawcy zgłosili do PUP w Białymstoku **2,5 tys. ofert pracy**, czyli ponad 16% ofert zgłaszanych w całym województwie. Poniższy wykres przedstawia zawody, w których w roku 2008 pozyskano najwięcej ofert pracy.

Zawody w których pozyskano najwięcej ofert pracy w PUP w Białymstoku w 2008r.

Zjawisko bezrobocia jest jednym z trudnych problemów społecznych, gospodarczych i politycznych. W sytuacji niewystarczającego przyrostu miejsc pracy, co ma miejsce w naszym regionie przy jednoczesnym występowaniu niedoborów kadrowych, sygnalizowanych przez pracodawców, istotne jest planowanie i prowadzenie racjonalnej polityki rynku pracy, opartej na sprawnym systemie informacyjnym. Jednym z instrumentów dostarczającym informacji z zakresu popytu i podaży pracy jest monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Z przeprowadzonego w I półroczu 2008r. rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych wynika, że nasz rynek pracy wykazuje znaczną nierównowagę między popytem a podażą pracy. Nadmiar osób bezrobotnych w stosunku do oferowanych miejsc pracy wystąpił w większości grup zawodowych. Niedostosowanie systemu kształcenia do wymagań rynku pracy powoduje, że funkcjonują na nim zawody, na które zapotrzebowanie ze strony pracodawców w postaci zgłaszanych ofert pracy jest znacznie mniejsze niż liczba mających kwalifikacje i chcących pracować w danym zawodzie (**zawody nadwyżkowe**) oraz zawody, w których pracodawcy mają problem ze znalezieniem kandydatów do pracy (**zawody deficytowe**). Nieznaczny procent stanowią zawody zrównoważone tj. wykazujące równowagę w zakresie popytu i podaży pracy. Z przeprowadzonego rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w I półroczu 2008r. wynika, że na rynku pracy przeważają zawody zaliczane do nadwyżkowych. Należą do nich:

1. z wykształceniem wyższym¹:

- ✓ inżynier rolnictwa,
- ✓ inżynier ogrodnictwa,
- ✓ inżynier ochrony środowiska,
- ✓ inżynier melioracji,
- ✓ inżynier włókiennik,
- ✓ nauczyciel.

2. z wykształceniem średnim i zasadniczym zawodowym:

- ✓ asystent ekonomiczny,
- ✓ rolnik,
- ✓ ogrodnik,
- ✓ meliorant,

¹ Źródło: „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Białystok i powiecie białostockim w I półroczu 2008r.”, Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku, s.8

- ✓ operator maszyn tkackich,
- ✓ operator maszyn przędzalniczych.

Do zawodów deficytowych zalicza się zawody, w których zakłady pracy miały kłopoty ze znalezieniem pracowników, ponieważ liczba osób poszukujących pracy była mniejsza niż zapotrzebowanie pracodawców. Na naszym rynku pracy należy wskazać następujące grypy zawodów deficytowych:

1. z wykształceniem wyższym:

- ✓ farmaceuta,
- ✓ programista,
- ✓ administrator sieci informatycznych,
- ✓ inżynier mechanik,
- ✓ inżynier geodeta,
- ✓ inżynier budowlany.

2. z wykształceniem średnim i zasadniczym zawodowym:

- ✓ pracownik produkcji mięsnej,
- ✓ diagnosta samochodowy,
- ✓ zawody budowlane: murarz, tynkarz, zbrojarz, glazurnik, operator maszyn ciężkich,
- ✓ spawacz,
- ✓ kierowca samochodu ciężarowego, kierowca autobusu.

Wśród zawodów o zrównoważonym popycie i podaży występują najczęściej zawody pracowników usług osobistych – związane ze świadczeniem usług opieki osobistej, ochrony, usługi pomocniczego personelu medycznego, zawód kelnera oraz zawody na poziomie personelu średniego szczebla (min. pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej, pośrednicy ubezpieczeniowi). Licznie reprezentowane są tu również zawody robotników niewykwalifikowanych (portierzy, woźni, pomoce i sprzątaczkę biurowe) a także zawody robotnicze związane z budownictwem oraz przemysłem chemicznym i papierniczym. Należy zwrócić uwagę na grupę zawodów generujących długotrwałe bezrobocie. Z uwagi na ogólny spadek bezrobocia na przestrzeni 2008r. zmniejszyła się także liczebność osób długotrwale bezrobotnych. Nadal jednak do zawodów w największym stopniu generujących długotrwałe bezrobocie należą zawody z grupy operatorów i monterów maszyn i urządzeń (operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji napojów bezalkoholowych, wyrobów alkoholowych i pokrewni, monterzy sprzętu elektronicznego, operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni), pracowników przy

pracach prostych (m.in. pomoce domowe i sprzętaczki biurowe, hotelowe, zamiatacze i pokrewni, robotnicy w rolnictwie oraz budownictwie drogowym, gospodarze budynków) oraz z grupy robotników przemysłowych i rzemieślników (m.in. robotnicy budownictwa wodnego i pokrewni, tynkarze i pokrewni, tkacze, introligatorzy, monterzy urządzeń sieci telekomunikacyjnych).

Analizy regionalnego rynku pracy pokazują, że młodzi ludzie wciąż są jedną z grup najbardziej narażonych na negatywne skutki bezrobocia. Udział bezrobotnych osób do 25 lat w ogólnej liczbie osób bezrobotnych wynosi w województwie podlaskim 22,5% (stan na styczeń 2009 – „Podlaski Rynek Pracy”). W roku 2008 zanotowano niewielki spadek liczby zarejestrowanej młodzieży w stosunku do roku 2007, co nie oznacza, że sytuacja młodych ludzi na rynku pracy uległa poprawie. W dalszym ciągu czynnikami wpływającymi na bezrobocie wśród młodzieży są mała liczba miejsc pracy wynikająca z ogólnej sytuacji gospodarczej regionu, niedostosowanie kierunków kształcenia do możliwości absorpcyjnych regionalnego rynku pracy, a przede wszystkim brak doświadczenia zawodowego absolwentów. Młodzież podczas kilkuletniego okresu nauczania nie nabyła też umiejętności planowania alternatywnej ścieżki zawodowej, co jest powodem między innymi niskiej mobilności przestrzennej i zawodowej.

III.2 Kompetencje Kluczowe, a rynek pracy

W związku z dynamicznymi zmianami na rynku pracy o wyborze przyszłego pracownika decydują kluczowe kompetencje.

Poszukiwani są pracownicy kompetentni, czyli posiadający wiedzę, umiejętności oraz odpowiednie cechy osobowości, które, odpowiednio rozwijane w trakcie kariery zawodowej, będą sprzyjały budowaniu sukcesu firmy. Innych umiejętności poszukuje się u absolwentów a innych oczekuje się od osób z większym doświadczeniem zawodowym, gdzie kluczową rolę zaczynają też pełnić kompetencje techniczne. W trakcie rozmów kwalifikacyjnych bada się, w jaki sposób zachowują się osoby wykonujące powierzoną im funkcję, wiedzę oraz umiejętności. Istotne są predyspozycje dotyczące zachowań lub reagowania w pewien sposób (na przykład pewność siebie, odporność na stres, dobra komunikacja czy umiejętność współpracy z innymi osobami w zespole). Brak tych umiejętności powoduje gorszy start przez to, że kandydaci stają się mniej konkurencyjni.

Aby wzmocnić przyszłą pozycję uczniów na rynku pracy szkoła oprócz przekazywania wiedzy teoretycznej musi kształtować także umiejętności ponadprzedmiotowe przygotowujące ucznia do pełnienia w przyszłości różnych ról w społeczeństwie – w szkole uczniowie powinni kształcić swoje umiejętności wykorzystywania zdobytej wiedzy, aby w ten sposób lepiej przygotować się do pracy w warunkach współczesnego świata. Wszystko to ma jeden nadrzędny cel – przeniesienie nacisku z nauczania na uczenie się - aktywną pracę i rozwój ucznia.

III.3 Funkcjonowanie absolwentów na lokalnym i regionalnym rynku pracy

Szkoła nie posiada wyników badania losów absolwentów, gdyż takie badania nie są prowadzone.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Białymstoku rejestrują się absolwenci wszystkich typów szkół średnich.

Przedstawione poniżej informacje przybliżają to zagadnienie.

Informacja o sytuacji na rynku pracy Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku w 2008r (Źródło: www.pup.bialystok.pl)

Na dzień 31 grudnia 2008r. zarejestrowane były 2 404 osoby bezrobotne do 25 roku życia, w tym 1 321 kobiet. Stanowiły one 17,0% ogólnej liczby bezrobotnych. Z ogólnej liczby zarejestrowanej młodzieży 1 394 osoby mieszkały w powiecie grodzkim, a w powiecie ziemskim 1 010 osób.

W 2008r. w PUP w Białymstoku zarejestrowało się 8 280 osób (5 400 osób z powiatu grodzkiego i 2 880 osób z powiatu ziemskiego) do 25 roku życia, w tym 4 190 kobiet. Z ewidencji bezrobotnych wyłączono 7 807 osób (5 063 osoby z powiatu grodzkiego i 2 744 osoby z powiatu ziemskiego). Pracę w powyższym okresie podjęło 2 231 osób (1 483 osoby z powiatu grodzkiego i 748 osób z powiatu ziemskiego). Z ogólnej liczby podjęć pracy 2 018 osób podjęło pracę niesubsydiowaną i 213 osób pracę subsydiowaną (w tym: w ramach prac interwencyjnych – 104 osoby, w ramach robót publicznych – 13 osób, z powodu podjęcia działalności gospodarczej – 43 osoby, w ramach refundacji kosztów zatrudniania bezrobotnych – 47 osób). W omawianym okresie 402 osoby

rozpoczęły szkolenie, 1 006 osób staż, 5 osób przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oraz 13 osób prace społecznie użyteczne.

IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA I UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH

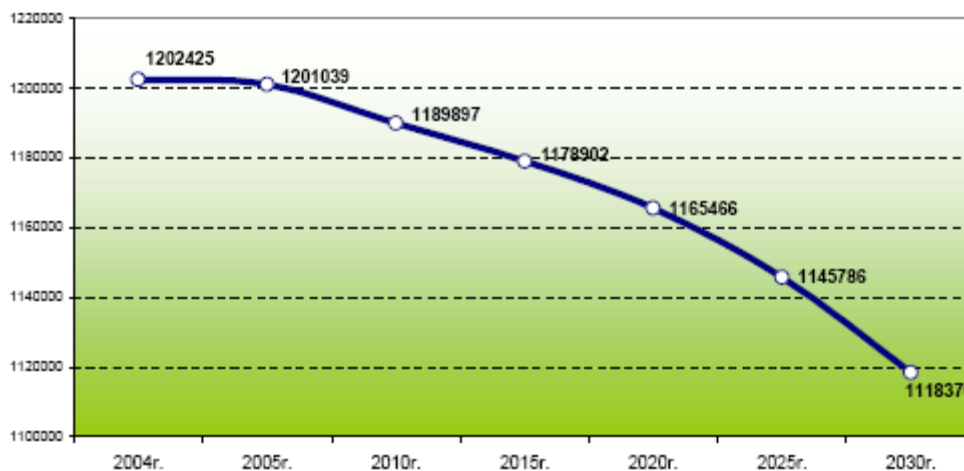
IV.1 Prognozy demograficzne.

Największym miastem w województwie Podlaskim jest Białystok z ponad 290-tysięczną liczbą mieszkańców, która daje mu 11 miejsce wśród najludniejszych miast w Polsce. Prognozy demograficzne na kolejne lata przewidują, że stolicy województwa nie uda się w najbliższej przyszłości przekroczyć magicznej granicy 300 tysięcy mieszkańców. Co prawda, jeszcze do 2010 roku nastąpi niewielki wzrost liczby osób mieszkających w Białymstoku, później jednak liczba białostoczan zacznie się wyraźnie zmniejszać, by w roku 2030 spaść do ok. 265 tysięcy.

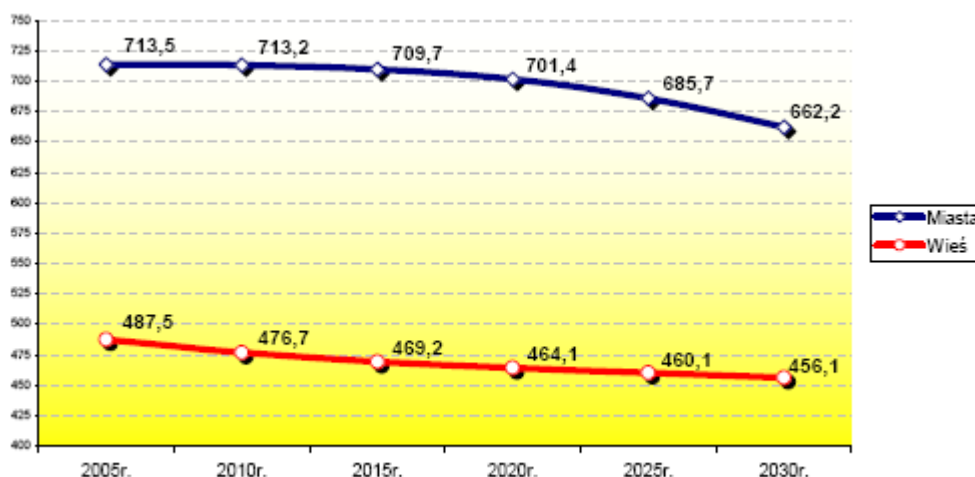
Według prognozy demograficznej przewiduje się, że w latach 2002 – 2030 ogólna liczba mieszkańców miasta Białystok i całego województwa zmniejszy się. Według przewidywań, w roku 2030 teren województwa podlaskiego będzie zamieszkiwał 1.118.370 mieszkańców wobec dzisiejszego 1.202.425. Do największego spadku liczby ludności dojdzie między rokiem 2025 a 2030, kiedy to Podlaskie straci ponad 27 tysięcy mieszkańców. Zmniejszeniu ulegnie liczba ludności większości powiatów, przy czym spadek nie wszędzie będzie jednakowy. Daje się wyodrębnić obszary, na których przyjmować on będzie większe i mniejsze rozmiary. Prognozy zakładają, iż największy ubytek ludności dotknie powiaty położone na południu województwa podlaskiego: hajnowski (o niemal 11 tys.) i bielski (ponad 9 tysięcy), co oznacza odpowiednio 22- i 15-procentową stratę. Stolicy województwa ubędzie ponad 9% mieszkańców. Jeżeli obecne trendy demograficzne będą się utrzymywać, to zwiększeniu ulegnie populacja jedynie dwóch powiatów: suwalskiego (o niecałe 1,5%) i białostockiego (3,5-procentowy wzrost).

Zmniejszać się będzie nie tylko liczba ludności zamieszkującej miasta, ale również tereny wiejskie. W ciągu 25 lat ubędzie ponad 51 tysięcy mieszkańców miast oraz ponad 31 tysięcy mieszkańców terenów wiejskich.

Prognoza ludności województwa podlaskiego do 2030r.

Prognoza liczby ludności województwa ze względu na miejsce zamieszkania

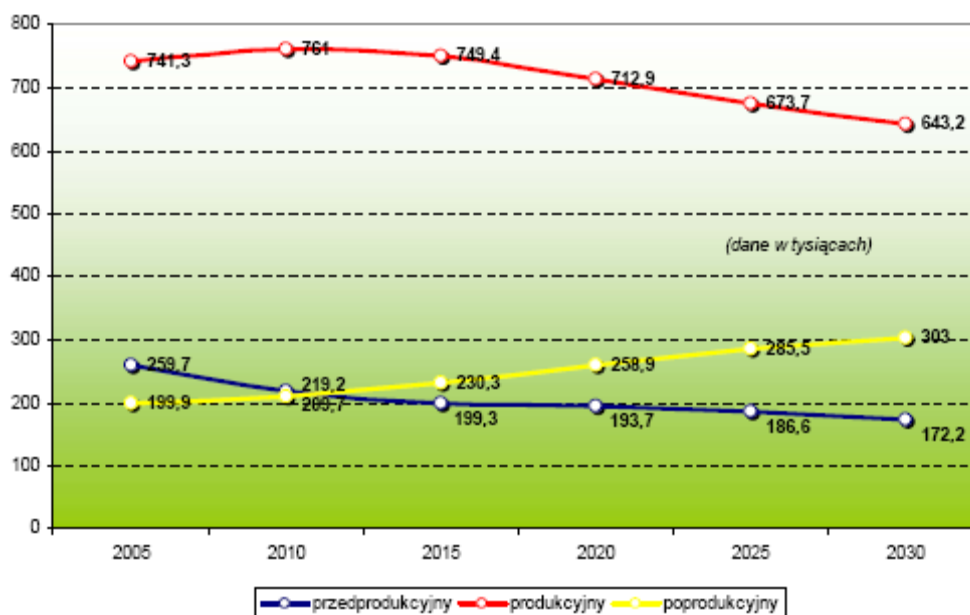
Zmiany będą także zauważalne w strukturze ludności rozpatrywanej ze względu na przynależność do produkcyjnych i nieprodukcyjnych grup wiekowych.

Struktura ludności województwa różniła się nieco w tym wymiarze od średniej krajowej, w której ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 21,5%, produkcyjnym 63,2%, zaś przedprodukcyjnym równała się 15,3%.

Widoczne są jednak wyraźne różnice w przypadku terenów wiejskich i miejskich. W przypadku wsi rysuje się szczególnie negatywne zjawisko polegające na znacznym niedoborze kobiet w wieku produkcyjnym. W skali województwa różnica ta sięga niemal 30 tysięcy, podczas gdy w miastach takie zjawisko nie jest w ogóle obserwowalne.

W kolejnych latach na tym obszarze zarysują się negatywne zjawiska polegające na wyraźnym spadku liczby ludności w wieku produkcyjnym (18-64 lata dla mężczyzn oraz 18-59 lat dla kobiet) i wzroście liczby osób w wieku nieprodukcyjnym (do 17 lat oraz powyżej 65 roku życia w przypadku mężczyzn i 60 w odniesieniu do kobiet).

Prognoza liczebności produkcyjnych i nieprodukcyjnych grup wiekowych

W przyszłości wzrastać będzie liczba osób w wieku poprodukcyjnym a maleć liczba osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym. Tendencje te związane będą m.in. z wydłużaniem się okresu życia mieszkańców Podlaskiego oraz wchodzeniem na rynek pracy pokolenia niżu demograficznego. W dalszej perspektywie może to doprowadzić do sytuacji, w której pojawi się konieczność wydłużania wieku emerytalnego lub pozyskiwania pracowników spoza terenu województwa i kraju.

Spadek ludności uderzy też w liczebności młodych generacji. W ciągu kilku lat, do roku 2017 odsetek osób w wieku 0-24 lat zmniejszy się o 5 pkt. % (z 31% do 26%). W kolejnych latach wystąpią minimalne zmiany udziału tej zbiorowości w strukturze ogółem, jednak do 2035 r. spadek wyniesie 2,6 pkt. %. W 2035 r. udział dzieci i młodzieży w populacji ogółem wyniesie tylko 23,4%. Zmniejszenie liczby ludzi w wieku edukacyjnym już spowodowało i będzie nadal powodować spadek zapotrzebowania na usługi edukacyjne w zakresie szkolnictwa ponadgimnazjalnego, policealnego i wyższego.

W szkolnictwie woj. podlaskiego² od kilku lat zmniejsza się liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2007/08 w szkołach ponadgimnazjalnych kształciło się 55,5 tys. uczniów. Na poziomie szkolnictwa ponadgimnazjalnego najwięcej uczniów uczyło się w liceach ogólnokształcących – 24,9 tys., dalsze 3,8 tys. uczniów uczyło się w liceach profilowanych. 20,2 tys. uczniów uczęszczało do techników oraz 5,9 tys. – do zasadniczych szkół zawodowych.

Liczba uczniów kształcących się na poziomie ponadgimnazjalnym zmniejszyła się o 1,5 tys. osób (o 2,6%). Spowodowane to było głównie wkraczaniem do szkół roczników niżej demograficznego. W porównaniu do poprzedniego roku szkolnego zmniejszyła się liczba uczniów liceów ogólnokształcących (o 2,2%) oraz liczba uczniów w liceach profilowanych (aż o 31,2%). Po początkowym wzroście zainteresowania edukacją w liceach profilowanych, również dających szansę zdobycia świadectwa maturalnego, uczniowie oraz ich rodzice zweryfikowali swoje aspiracje oraz możliwości podołania wymogom programu nauczania. Zwiększyła się natomiast liczba uczniów kształcących się w zasadniczych szkołach zawodowych (o 5,7%) oraz uczniów techników (o 3,8%).

Zmniejsza się liczba słuchaczy kształcących się w szkołach policealnych. W roku szkolnym 2007/08 szkolnictwo policealne obejmowało 11,2 tys. uczniów (o 7,4% mniej niż w poprzednim roku szkolnym). Zmniejsza się zainteresowanie kształceniem na kierunkach społecznych, informatycznych, medycznych, opieki społecznej, ochrony i bezpieczeństwa oraz w zakresie usług transportowych. Rośnie natomiast na kierunkach pedagogicznych, ekonomicznych i administracyjnych, inżynieryjno-technicznych, architektury i budownictwa, rolniczych oraz w zakresie usług dla ludności.

Inaczej niż w latach poprzednich, w roku akademickim 2007/08 zmniejszyła się liczba studentów szkół wyższych. Nadal jednak wykształcenie wyższe traktowane jest jako korzystniejsza perspektywa zawodowa. W roku akademickim 2007/08 na terenie woj. podlaskiego działało 19 wyższych uczelni, na których kształciło się 53,4 tys. studentów, tj. o 0,8% mniej niż przed rokiem. Spośród podlaskich studentów najwięcej, bo 26,8% kształciło się na Uniwersytecie w Białymstoku (14,3 tys. osób). Na Politechnice Białostockiej kształciło się 22,8% ogółu studentów (12,2 tys. osób). Akademia Medyczna, jedna z najstarszych uczelni województwa, kształciła 7,8% ogółu podlaskich studentów (4,2 tys. osób).

² Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego 2008, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2008, s.163 i nast.

W roku akademickim 2006/07 podlaskie uczelnie wyższe ukończyło 11,8 tys. absolwentów, tj. o 10,1% więcej niż w poprzednim roku. Wśród ogółu absolwentów uczelni wyższych, przeważały osoby kończące studia niestacjonarne – 54,3%. W woj. podlaskim istnieje szeroka oferta szkolnictwa prywatnego alternatywnego w stosunku do placówek państwowych – 2,2 tys. absolwentów ukończyło prywatne wyższe szkoły ekonomiczne.

IV.2 Współpraca szkoły z zakładami pracy.

Partnerami szkoły są następujące instytucje:

- „Samasz” Białystok,
- „Adler” Białystok,
- „Farmer” Sokółka,
- Nadleśnictwo Supraśl,
- Tartak Supraśl,
- Centrum konferencyjno gastronomiczne „Knieja” w Supraślu,
- Pensjonat „Zajma” w Supraślu,
- Dworek Czarneckiego w Białymstoku,
- Hotel Branickiego w Białymstoku,
- gospodarstwa rolnicze ,rolników indywidualnych,
- Starostwo Powiatowe,
- Agroservis Group SP.Z.O.O.

Zasady współpracy

W związku z tym ,że szkół obecnie nie stać na drogie maszyny i narzędzia więc musieliśmy nawiązać współpracę z tymi ,którzy są odpowiednio wyposażeni. Celem tej współpracy jest również:

- uzupełnienie wiedzy teoretycznej,
- zapoznanie uczniów ze specyfiką zawodu,
- poprawa efektywności kształcenia,
- zapoznanie uczniów z nowoczesną technologią,
- zdobycie praktycznych umiejętności,
- zweryfikowanie wiedzy teoretycznej w praktyce.

Zakres naszej współpracy dotyczy:

- praktyk zawodowych,
- zajęć praktycznych,
- wycieczek szkolnych,
- uczestnictwo pracowników przedsiębiorstw w konferencjach i szkoleniach organizowanych przez szkołę.

IV.3 Działalność szkoły na rzecz przygotowania uczniów do funkcjonowania w zmieniających się realiach rynku pracy.

Do działań szkoły na rzecz przygotowania uczniów do funkcjonowania w zmieniających się realiach rynku pracy należy:

- zapewnienie uczniom specjalistycznej pomocy: pedagog, doradca zawodowy,
- kształtowanie umiejętności związanych z przygotowaniem dokumentów aplikacyjnych, czy też autoprezentacji,
- uświadomienie młodzieży o konieczności dokonywania trafnych wyborów związanych z prawidłową samooceną jak również prawidłowa ocena rynku pracy,
- udzielanie uczniom pomocy (pedagog, doradca zawodowy) przy rozwiązywaniu problemów dotyczących dalszej edukacji lub związanych z karierą zawodową,
- uczenie radzenia w sytuacjach trudnych i stresowych,
- kształtowanie wśród młodzieży określonych postaw: współpraca w zespole, prawidłowa komunikacja ,współpraca z innymi ,chęć udzielania pomocy osobom potrzebującym,
- posiadali zdolności do rozwiązywać konflikty,
- posiadali zdolność do formułowania ocen krytycznych,
- byli odpowiedni przygotowani do prezentowania swoich zalet, czuli się , że są pełnoprawnymi członkami Unii Europejskiej .

W związku z powyższym Centrum Edukacji w Supraślu w celu lepszego dostosowania programów przystąpiło do Projektu „Szkoła Kluczowych Kompetencji”, uważamy , że ten Projekt jeszcze bardziej pomoże przygotować uczniów do tego aby mogli Oni lepiej radzić na tym trudnym rynku pracy.

Analiza SWOT

Współpraca Szkoły z lokalnym i regionalnym rynkiem pracy

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> • zgodność kierunków kształcenia z lokalnym i regionalnym rynkiem pracy • liczne praktyki zawodowe w polskich i zagranicznych zakładach pracy • wycieczki dydaktyczne • wyjazdy z uczniami na prestiżowe warsztaty zawodowe • rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez różne formy zajęć pozalekcyjnych (koła przedmiotowe) • znajomość prognoz dotyczących zawodów przyszłości, • znajomość zawodów deficytowych i nadwyżkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • możliwość zatrudnienia w miejscach odbywanych praktyk • uzyskanie zawodu zgodnego z wymaganiami rynku pracy • podejmowanie pracy przez uczniów na europejskich rynkach pracy • poznawanie nowych technologii • rozwój postawy przedsiębiorczej wśród uczniów
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • niechęć pracodawców do współpracy • brak wsparcia rodziców w inicjatywach podejmowanych przez szkołę • niska zdawalność egzaminu zawodowego • brak przedsiębiorczości własnej • niska samoocena oraz sprawność intelektualna uczniów • brak stypendiów najbardziej uzdolnionym uczniom 	<ul style="list-style-type: none"> • zasilenie szeregów „szarej strefy” zatrudnienia • spowolnienie gospodarcze • brak umiejętności w poruszaniu się na regionalnym rynku pracy

V. WNIOSKI I REKOMENDACJE

1. Kierunki kształcenia w szkole w znacznym stopniu odpowiadają potrzebom lokalnego i krajowego rynku pracy.
2. Szkoła dysponuje dobrze wyposażoną bazą dydaktyczną, oraz wysoko wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną.
3. Otwartość na zmiany i wzrost świadomości całej społeczności szkolnej wpływa pozytywnie na podnoszenie jakości pracy placówki.
4. Funkcjonujące na terenie miasta i okolic zakłady i instytucje umożliwiają odbywanie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.
5. Niski poziom wiedzy i umiejętności uczniów stwarza bariery w:
 - uzyskiwaniu wysokich wyników w nauce,
 - kształtowaniu umiejętności i postaw,
 - zdawalności egzaminów maturalnych i potwierdzających kwalifikacje zawodowe,
 - dbałości o własne wykształcenie i nabywaniu zawodowych kompetencji,
 - dostępie do rynku pracy.
6. Istnieje potrzeba kształtowania kompetencji kluczowych, które spowodują:
 - wzrost świadomości uczniów i nauczycieli,
 - zmiany w podejściu do procesu nauczania – uczenia się,
 - rozwój osobisty i samorealizację,
 - wzrost aktywności,
 - lepsze szanse na zatrudnienie absolwentów.